

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

de obstinatione non admittentium pœnitentia[m]. cap. 13.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

De obstinatione non admittentium penitentiam Cap. XIII.

NVnc illos conuentamus, qui peccandi assuetudine obdurantur, quique graui aliquo execrandaque commisso crimine veniam desperant: & cum ad penitentiam conuerti alteris arduum videatur, alteris vanum, utriusque in proposito perditissimæ vitæ immobiles perseverant. Enitendum est, si modo possimus, quod irrationabiliter conceperunt, ratione discutere, qua fortasse compulsi, mortiferum venenum euomere curabunt quod hauserunt. Tu qui multum temporis peccando consumpsisti, & ætatem ad bene agendum datam, in delicijs, in luxurijs, in obscenitatibus turpiter contriuisisti, quo excideris cogita, & vel in fine de regione longinqua incipe redire ad patrem quem reliquisti. Difficile est inquis ab usitatis desistere, & pellem iam inueteratam serpentis more cum noua commutare. Sed nisi de Iudæa transferis ad Galilæam, domini resurgentis gloriam videre non poteris. Tametsi hoc tibi difficillimum sit, incipe tamen, tenta, experire, quanto magis tardas, tanto rem factu difficiliorē reddes. Neque enim ad hanc difficultatem, quæ causaris, nisi per moras dilationesque conversionis descendisti. quo longius abieris, durius erit reuerti. oneri quotidie addendo, nisi rursus de illo demere incipias, grauitate crescente opprimeris. Quoadiu ergo penitentiam agere cunctaris, indies deterior euadas necesse est. Iesu autem recedente de templo corporis tui (templum enim dei eras, dum innocenter uiueres) non relinquetur lapis super lapidē quod non destruat, omnis virtutum vis dissipabitur abcedente domino virtutis. Reliquum erit, ut ubi eradicata bona fuerint, inde exurgant mala, & de corrupto semine deterior exhuberet seges, & fiat nouissima tua prioribus peiora. Quoadiu ergo satius ut in tempore respicias, & cum diu dormieris, iam tandem expergiscaris, atque a vitijs quæ sequeris auersus, incipias iter ingredi virtutis. Quod si parumper perpédesse volueris, quantum lucri facturus es, si te corrigas, quantum boni consecutu

rus, multo certe alacrius festinariusq; reditū expedies ad p̄biratē, quā ad neqtiam discessum hactenus expedi-
sti. An tu ignoras iumenta onere grauata segnus a sta-
bulis abire solere, celeri⁹ ꝑo ad stabula remeare? & hoc
qdē oneris deponendi pabuliq; sumēdi gr̄a. Nunquid
ipse minus, puidus pigris abis fascem istum peccatorū, q̄
premeris abijcere, & ad pastum cælestis mannae festina-
re? nō quam veteres Israelitæ manducauerunt in deser-
to & mortui sunt, sed qua qui recte vsi fuerint, viuēt in
æternū. Consule igitur saluti tuæ dū licet. Nā quo nunc
tendis, in vltima viæ crepidine terribile p̄cipitiū est:
quo si corrueris, nunq̄ inde resurges. Nulla est em̄ redē-
ptio in inferno. Quo aut̄ a nobis reuocaris, inde aditus
est ad cælestem b̄itudinē, ad angelorū gloriā, ad reg-
em gaudiūq; sctōrū. Nequaq̄ erit ita vt videtur difficile
a prauis actōnibus desistere, atq; ad iustitiæ sanctitatis
q̄ opa accingi, si vel malorū p̄nā, vel bonorū æstima-
re libuerit p̄m̄ium. Præterea ignaui ē p̄fecto eiusce rei
exequendæ difficultatē p̄tendere, quā sæpe a plurimis
peractam fuisse constat. Matthæus ante apostolatū diu
multumq; auaritiæ studio vestigalium publicorū con-
ducturas factitauit, quo die autem a Christo vocatus ē
teloneum reliquit, & qui satis longum tempus māmō-
næ seruerat, statim fit dei seruus Christi; Apostolus.
Zachæus quoque æratem in exigendis vsuris contriue-
rat, viso tandem domino, totum quod fœnore quæsitū
erat, distribuere pauperibus cœpit, & illis quos aliqd
defraudauerat satisfacere. Eodem itaque die, quo finē
crimini fecit, Christum domi suæ hospitem meruit
habere. Multa id genus exempla tibi de scripturis pos-
sem proponere, si in his recensendis occupari vellem.
Currentem per consueta vitia rotam affixo p̄nitenti-
æ paxillo sistere non vales, si alij non pauci valuerit?
Serum est dices, at etiam nouissimis datur denarius si
cut primis. Et mulier duodeuiginti annos inclinata,
ad cælestem medicum tandem accedens extento dorso
erigitur, qm̄ eum qui mortuos ad vitam excitat, suam
etiam infirmitatem quā chronicam diutināq; curare

Matth. 9.

Zachæus.

Lucæ. 13.

& posse credidit, & velle speravit. Nunquam serum est salutem querere: cum semper spes impetrandi suppetat, donec in corpore datur spirandi copia. Sed quia deorum nostrorum exitum nescimus, periculo fissimum est postremum expectare, ne forte is hodiernus vel crastinus sit, & tunc mori cogamur, cum nos multum adhuc victuros credimus. Cæterum si conuersioni tuæ (vt potissimi me fit) hoc obstat, vt violentæ admodum sensuum tuorum cupidini non potes resistere, da operam vt possis. Tolle concupiscendi occasiones, & membra scandalizantia abscide: auerte oculos ne videant quod ad peccandum protocat, aures ne audiant, nares ne odorentur os ne loquatur, manus ne contrectent. A pristinis quoque sodalitijs ac societatibus paulatim te submoue, & iam honestiorum deumque timentium hominum lateri adherere stude, consortio consilijsque eorum vtere, quibus persuasus, is qui nunc es, esse defines. Nam si iuxta Apostoli sententiam, mala colloquia corrumpunt mores bonos, consequens est, vt bona colloquia malis moribus remedio sint. Verissimum est enim quod in psalmo dicitur: Cum sancto sanctus eris, & cum viro innocente innocens eris, & cum electo electus eris, & cum peruerso peruerteris. Iubes me inquires, veteribus amicis novos præferre? Imo malis bonos, & vt apertius dicam, inimicis amicos, & cum his quidem gratiam inire, illos relinquere. Vehementer enim erras, si ab ipsis te amari putas, quæ ne sibi quidem amici esse censende sunt, cum improbe incontinenterque viuendo & se & te pariter perditum eant. Ergo vt a facinorosorum societate consortioque discedas, & viris animi integritate conspicuis vti incipias hortamur, non vt amicos derelinquas. Quod si isti quorum nunc familiaritate delectaris, æqui atque honesti amici essent, & te ab eis amari faterer; cum autem te secum simul cõtempta virtute per deuia vitiorum trahant, audeo dicere (quis enim verum dicere non audet?) capitaliorem illis inimicum habes neminem. Talibus astit carere non posse, non eos deserendi difficultas facit, sed male sibi cõsulendi stultitia.

Psal. 17.

Quid enim illo homine dementius, qui mauult perire cum scelestis, quàm cum probatis viuere? Tu si tua salus tibi est curæ, ut esse debet, istos ipsos aut tecum simul si potes, ad pœnitentiam conuerte: Aut si non potes, tuge, ne vna cum illis intereas. Melius est tibi mancum & claudum & altero carentem oculo intrare in paradisum, quam duas manus & pedes & oculos habentem mitti in gehennam. Meli' est enim sine amicis gaudio perfrui sempiterno, quàm cum amicis tradi supplicis. Quod si decursæ in voluptatibus vitæ vsum abijcere tibi prorsus molestum est, quæso ne saltem pigeat talis vitæ qui tandem finis sit considerare. Siquidem prudentis est prouidere futura: & si bruta quoque quædam animalia venturæ tempestatis præsaga, antequam erumpat procella, ad tranquilla sibi loca cõfugiunt, minus te rationale existimabo, si proposita voluptuarijs incontinentibusque tormēta tecum quândoque non mediteris, vel cum meditaris non expauescas, teque ad eum vitæ statum cõferas, in quo & de pœna securior esse possis, & de præmio certior. Noli ergo fieri sicut equus & mulus, in quibus non est intellectus. ratione vtens ad ea quæ futura sunt, mentem dirige, & ad salutis portum, dum euadendi naufragij spes est, vela cõuerte. Vel si vsque adeo inualidus & eneruis es, ut ratem corporis tui regere ne queas, ora ut queas. Petite, inquit dominus, & dabitur vobis. Non potes excusare imbecillitatem, vbi auxiliũ tibi promittitur si petieris. Quid igitur? mollescis ne iam ad pœnitentiam, an adhuc in proposito inolitæ pueritatis obduras? Monstrata hactenus remedia si parum proficiunt, nunc demum minis tecum & terroribus (ne quid intentatum relinquatur) agam. Quid est quod viuis, cum morte magis dignus sis, nisi quia domino miserante expectaris ut melius viuas? quod si vltra obstinatus esse pergis, cum ficu infructuosa succideris, ne terram occupes: succideris, inquam, & in ignem mitteris, & ardes, palmitis instar a vite abscisi, atque arefacti, omnique humore quo reuiuiscere posset destituti. Abscisus quippe es a vera vite, & a Christo alienatus, quamdiu peccaris finem non statuis, quamdiu

te creatorem tuum redemptoremq; offendere non pe-
nitet, quamdiu non metuis dominum tuum, nec illi ob-
temperas, cui angeli in cælo assistunt, quem sancti om-
nes venerantur, omnes inferi contremiscunt, qui est su-
per omnia potens, in omnibus sapiens, omnium optimus,
primus omnium, omniumq; postremus, neq; iniriū ha-
bens, neq; finem, benignissimus pœnitentium remune-
rator, seuerissimus obstinatorum ultor ac punitor. Et
cum tantus talisq; sit, tu illum tibi iratum esse audes
negligere? tu illum peccata peccatis cumulâdo ad vin-
dictam non vereris prouocare, cum tamen a peccatis
desistendo placare posses. Ipse enim per prophetam ti-
bi pollicetur, nullam de tot offensis vnquam se expro-
braturum, si offendere desieris, & secundum sua præce-
pta cœperis operari; neq; esse suæ voluntatis asseuerat,
vt moriatur peccator, sed vt conuertatur & viuat. Oïa
ergo facit, vt saluti tuæ consulat. Atq; huc tendit quod
p̄cepit, quod promittit, quod minatur, quod flagellat,
quod delinquentem non statim perimit, quod aliquân-
do etiam beneficijs ad pœnitentiam prouocat. Deniq;
vt peccatoribus vitam daret, filium suū vnigeniū mor-
ti obtulit. Cuius quidem sanguis, quemadmodum tunc
omnes Adæ filios a peccato lauit, vt qui crediderit &
baptizatus fuerit, saluus sit; ita nunc singulos emun-
dat, quoties nos deo peccasse pœnitet. Vtere tandē tan-
tæ erga te dilectionis beneficio, dum licet, dum tempus
est, dū vita suppetit; si sine illo decesseris, q̄s miserebit?
Quære dominū dum inueniri potest, inuoca dum pro-
pe est: ne te postea ingratitude damnet, & tanquam
ignauissimum vineæ suæ, hoc est animæ tuæ, quam ti-
bi cōmēdauit, cultorem arguat dicens: Quid facere de-
hui vineæ meæ & non feci? Expectaui vt faceret uuas,
& fecit labruscas. Deinde indignatus penam inferat q̄
subdit: Auferā sepem eius, & erit in direptionem. di-
ruam maceriā eius, & erit in conculcationem, & po-
nam eā desertā. non putabitur, & nō fodietur, & ascen-
dent super eā vepres & spinæ. & nubibus mandabo ne
pluāt sup eam. Sub hac vineæ metaphora tibi sermo te

Isaiæ. 5.

xitur o peccator. Nisi enim in tempore penitentiam egeris, postea iusto dei iudicio auferetur a te angelorum custodia, & daemones eris in praedam, tolletur sperandi auxilij expectatio, & angustijs oppressus cruciaberis, omniq; ope destitutus, nec penitentiae falce poteris amputare nequitas peccatorum, nec cordis compunctione aliquid leuamenti promereri, sed operiet te omnibus spinis asperior penarum congeries, & nemo sanctorum pro te ultra deprecabitur. Hi enim sunt nubes caeli, qui super nos orationum suarum imbrem manantes, faciunt ut tam diu ad penitentiam expectemur. Expectaris & tu. sed si moram feceris, ab Apostolo quaeque audies, Ignoras quoniam benignitas dei ad penitentiam te adducit. Secundum autem duritiam tuam & impenitens cor tuum, thesaurizas tibi iram in die irae & reuelationis iusti iudicij dei. qui reddet unicuique secundum opera eius.

Roma. 2.

Ad desperantem exhortatio.

Cap. XIII.

Nunc ad te conuerto magni atq; ingentis criminis conscie, qui te nullo modo veniam posse mereri existimas, nec perpendis quod dei misericordia multo maior sit oibus peccatis. Nihil est quod illa non delebit, si te commissi penituerit, semper parata est ad condonandum, si tu paratus es ad penitentiam agendam. Quod autem Christus dixit, blasphemiam in spiritu sancto irremissibilem esse, multi dubitant, utrum intelligendum sit, quod nunquam dimittat, an quod difficulter, usque adeo existimant, si penitentia adsit, nihil obstare, quoniam benignitas diuina praestet veniam. Quale igitur, vel quam magnum esse potest scelus tuum, quod te ad desperationem remissionis quirit compellere, & de deo non recte sentire, ut tibi penitentiam parcere omnino nolit, cum nunquam ad penitentiam conuerfis & in ipsum confidentibus non ignoscat. Si adulterium, si homicidium perpetrasti, utrumque Dauidi, cum se peccasse doluisset, est remissum. Si fenore & usuris reus Zachaeus. quaevisisti, hoc Matthaeo Zachaeo fuit condonatum.

Peccatum in spiritu sancto

Dauid.

Matthaeus

Zachaeus.